

ZEGAMA UDALA

06 ERANSKINA. COVID-19: GAZTEEN AISIA HEZITZAILEKO INSTALAZIOETARAKO HIGIENE- ETA PREBENTZIO-EKIPAMENDU ETA -NEURRIAK

Dokumentu honek Zegamako Udalak 2020-2021 ikasturtean haur, nerabe eta gazteen aisia hezitzaileko jarduerak garatzeko prestatu duen kontingentzia-plana eta derrigorrezko higiene- eta prebentzio-neurriak egokitzeko Zegamako udal ekipamenduetarako. Garatuko den jardueraren datuak honako hauek dira:

Lekua: Zegama

Data: 2020ko urriak 5etik 2021eko uztailak 30era.

HIGIENE-BETEKIZUNEN ARABERAKO ZEGAMA UDAL INSTALAZIOEN KONTINGENTZIA- ETA EGOKITZAPEN-PLANA

Jardueraren arduradun den Zegamako Udalak kontingentzia-plan bat diseinatu du:

- Esposizio-arrisku handiena duten eremuak bereizi dira (ikastetxerako sarbideak, igarobideak, ikasgelak eta tailerrak, zerbitzuak, etab.):
 - Instalazioetako sarrera / irteerak.
 - Eremu komunak
 - Igarobideak
- Kutsatzea erraztuko duten fokuak sortzea saihesteko neurriak hartu dira.
- Eremu horiek erabiltzeko jarraibideak ezarri dira, bete beharreko neurriekin.
- Zona horien garbiketa sakonagoa eta zorrotzagoa planifikatu da.

ESPOSIZIO BEREIZIKO ARRISKUA DUTEN EGOERA ETA JARDUERETARAKO NEURRIAK

Jardueraren ardura duen erakundeak lan egingo du bereziki arriskupean dauden jardueretan higieni pertsonaleko eta garbiketako, urrutze sozialeko edo hesi-gailuetako neurri orokorrak zorrotz daitezen, prestakuntza- eta informazio-ekintzekin, higieni pertsonaleko ekintzekin eta espazioetakoekin indartuz eta norbera babesteko ekipamenduen edo pantailen erabilera egokia den baloratuz, begiraleek eta parte-hartzaileek jardueren izaeraren arabera izan dezaketzen esposizio-mailaren arabera.

- Sartzeko prebentzio-neurriak. COVID-19ak kutsatzeko arriskua edo baieztatutako kutsatze bat dagoenean aplikatu beharreko prebentzio- eta jarduketa-protokoloa aplikatuko da. Besteak beste, tenperatura hartuko zaie begiraleei eta parte-hartzaileei, ordenan, taldeka eta kontaktu fisikorik gabe, irakurketa biometrikoko gailuen bidez.
- Espazioak handitzeko eta kutsa daitezkeen azalera mugatzeko lan egingo da, ezinbestekoak ez diren altzari eta dekorazio guztiak kenduz.
- Denek erabiltzeko komunak eta dutxak. Jarduerak egin bitartean, bainugelak itxita egongo dira, eta norbaitek erabili behar dituztenean irekiko dira, arduradun batek gainbegiratuta. Arduradun hori arduratuko da erabili ondoren desinfektatzeaz. Gel-banagailuak eta lehertzeko papera izango dituzte.
- Talde-jarduerak eta tailerrak. Azpitaldeetan egingo dira, argi eta garbi bereizitako espazioetan, eta bakoitza begirale baten kargura.
- Haurren aisialdirako eremuetan (halakorik badago), agintari eskudunek horretarako baimena emanaz gero, eta beti haren jarraibideei jarraituz, eremu, jolas eta instalazioak garbitzeko eta desinfektatzeko maiztasun handiagoko programa bat beteko da. Jolas-eremuaren sarreran

ZEGAMA UDALA

erabiltzeko higiene-neurriak ezarriko dira (eskuak garbitzea edo, halakorik ezean, gela hidroalkoholikoak erabiltzea). Haurrak zaintzeko ardura dutenek higiene pertsonal handia izango dute, eskuak maiz garbituz edota desinfektatuz.

- Igerilekuetan osasun-agintaritzak eskudunak (Osakidetza) ematen dituen jarraibideak eta gomendioak beteko dira.
- Gimnasioa badago: 2 metroko segurtasun-distantzia errespetatuko da. Kontaktua eskatzen duten ariketak saihestuko dira. Aire zabalean egin daitezkeen jarduerak espazio irekietara eramango dira. Nolanahi ere, aretoak etengabe edo egunean hainbat aldiz aireztatuko dira. Erabilera komuneko iturriak zigilatuko dira (isuri jarraitukoak, aktibazio automatikokoak edo pedal bidezkoak badira, zigilatu gabe utzi daitezke). Kirol-ekipamendu guztietan erabiltzaileei toalla erabiltzeko eskatuko zaie. Hala badagokio, makina bakoitza erabili ondoren, garbitu eta desinfektatu egingo dira. Gauza bera egingo da gimnasioko elementu komunetan, hala nola pisuak, fitness-bolak, mahukak, etab. Horiek garbitu eta desinfektatu ezin badira, kendu egin beharko dira. Gimnasioetan segurtasun-baldintzak bermatu ezin badira, instalazio horiek aldi baterako itxi beharko dira.
- Erabilera komuneko ekipamendu eta instalazioek esposizio- edo kutsapen-arriskua areagotzen lagun dezakete; beraz, materialak eta ekipamenduak partekatu behar ez izateko ekintzak diseinatzen saiatuko gara.

LANGILEENTZAKO BETEKIZUNAK

Instalazioko langileek kontingentzia-planaren berri izango dute, eta, zehazki, arriskuaren kudeaketaren esparruan beraiek dituzten erantzukizunen berri.

Langileak, oro har, eta hezitzaileak

- Informazio argia eta ulergarria izango dute, eta ezartzen diren neurri zehatzei buruzko prestakuntza espezifikoa eta eguneratua, dagokion osasun-agintaritzak egina.
- Kontaktua fisikoarekin agurtzea saihestuko dute, baita eskua ematea ere, bai gainerako langileei, bai erabiltzaileei. Segurtasun-distantzia errespetatu behar da ahal den guztietan.
- Higiene pertsonaleko edozein hondakin -batez ere, erabili eta botatzeko zapiak- berehala botako dute horretarako egokitutako paperontzietara edo edukiontzietara; eta hauek ez dira izango eskuz eragitekoak.
- Eskuak oso ondo garbituko dituzte doministiku egin, sudurra jo, ezgul egin edo kutsatuta egon daitezkeen azalerak ukitu ondoren (dirua, establezimenduko gutunak, etab.). Eraikinaren ezaugarri fisikoengatik langileek aldi behin eskuak garbitzea ezinezkoa denean, soluzio hidroalkoholicoa erabiliko dutela ziurtatuko da.
- Maiz desinfektatuko dira, lanaldi osoan zehar, norberak erabiltzeko objektuak (betaurrekoak, mugikorrak, etab.), bai eta lanpostuko elementuak ere (pantaila, teklatura, sagua, etab.), urarekin eta xaboiarekin, egingarria denean edo, halakorik ezean, soluzio hidroalkoholico batekin.
- Ekipa elektronikoak desinfektatzeko, oihal batekin aplikatutako produktu espezifikoak edo eskuoihal desinfektatzaile bereziak erabiliko dira.
- Ez da partekatuko beste langile batzuen lan-ekipo edo gailurik. Ekipa edo gailu jakin batzuk txandaka erabiltzen badira, garbitzeko eta desinfektatzeko jarraibideak ezarriko dira kutsatzeko arriskua murrizteko.
- Ilea bilduta eramango dute, eta ez dute eraztunik, eskumuturrekorik, belarritakorik edo antzekorik eramango.
- Laneko arropa garbia eramango dute.

ZEGAMA UDALA

Garbitzaileentzako berariazko betekizunak

- Garbitzaileek norbera babesteko ekipamendu egokia erabili behar dute, egoera bakoitzean hartzen den arrisku-mailaren arabera. Gutxienez, langileek maskara eta binilo/akrilonitrilozko eskularruak erabiliko dituzte. Zeregin guztiak erabilera bakarreko maskara eta eskularruekin egingo dira.
- Ekipamendu mota hau gomendatzen da: erabili eta botatzeko diren (edo ez) nitrilozko eskularruak (edozein kasutan, egiten den jarduerarako egokiak). Partikuletatik babesteko arnas-babesa (FFP2 maskara). Armazoi integraleko babes-betaurrekoak. Erabili eta botatzeko mandila.
- Garbiketa amaitutakoan, eta eskularruak eta maskara erantzi ondoren, garbitzaileek eskuak ondo garbituko dituzte, urarekin eta xaboiarekin, gutxienez 40-60 segundoz.
- Laneko uniformeen edo antzekoen kasuan, poltsetan sartu eta itxi ondoren, ohiko garbiketa-puntura eramango dira (ziklo osoko garbiketa gomendatzen da, 60 eta 90 gradu bitarteko tenperaturan).
- Zerbitzua azpikontratatuta badago, langileek norbera babesteko beharrezko ekipamenduak dituztela eta ezarritako prozeduren arabera jarduten dutela gainbegiratuko da.

Sintomak dituzten langileak daudenerako jarraibideak

- Langile batek bere lanpostuan sintomak erakusten baditu jarraitu beharrezko jarraibideak ezarriko dira, "Lan-arriskuen prebentziorako zerbitzuek COVID-19ari aurre egiteko jarduera-prozedurako" "Kontaktuen azterketa eta trataera" ataleko jarraibideei jarraituz.

PREBENTZIO- ETA BABES-NEURRIAK APLIKATZEKO BEHAR DEN MATERIALAREN HORNIDURA BERMATZEKO NEURRIAK

Jardueraren ardura duen erakundeak jardueraren garapenean parte hartzen duten hezitzaile eta pertsonen kopurua mailakatzea aurreikusiko du, kontuan hartuta prebentzio- eta babes-neurri indibidualak nahiz kolektiboak modu jarraituan aplikatzeko zer ekipamendu eta produktu dituzten, eta eremu eta lanpostu desberdinetan aurreikusitako esposizio- eta kutsapen-arriskuaren arabera. Honako hauen hornidura egokia aurreikusiko da:

- Banakako higiene-gomendioak jarraitu ahal izateko beharrezkoak diren produktuak: xaboa, soluzio hidroalkoholikoa eta erabili eta botatzeko zapiak.
- Eguneroko higienizazio indartuko lanei ekin ahal izateko garbiketa-materiala (lixiba eta Osasun Ministerioak desinfektatzeko baimendutako produktuak, besteak beste).
- Langileentzako hesi-maskarak eta NBEak, bereziki eskularruak eta maskarak, esposizio- eta kutsapen-arriskuaren araberrako prebentzio-zerbitzuaren gomendioak betetzeko moduan.

OINARRIZKO SEGURTASUN- ETA HIGIENE-EKIPAMENDUAK

Jardueraren ardura duen erakundeak bere instalazioetan oinarrizko ekipamendu higienikoen hornidura bermatuko du ireki aurretik, erabiltzaileek eta langileek erabil ditzaten; bereziki, garbiketako langileek instalazioak garbitzeko eta desinfektatzeko behar diren materialak izango dituzte. Honako hauek dira hornitu behar dituzten gutxienerako oinarrizko ekipamenduak:

- Kontaktu fisikorik behar ez duten irakurketa biometrikoko gailuak
- Maskarak langileentzako eta halakorik ekarri ezina egiaztatzen duten parte-hartzaileentzako.
- Bainugelak, urez (epela izan daiteke) eta xaboiz hornituak.
- Denek erabiltzen dituzten espazioak. Desinfektatzaileak leku estrategikoetan, publikoetan eta instalazioen sarreran jarrita.

ZEGAMA UDALA

AIREZTAPENA ETA KLIMATIZAZIOA

Koronabirusak bizirik iraun dezakete objektu bizigabeetan, eta bideragarri egon daitezke 5 egunez, 22 eta 25°C arteko tenperaturan eta 40 eta 50° arteko hezetasun erlatiboan (ohikoa aire girotua duten barneko inguruneetan). Horietan, instalazioen garbiketa zorrotzko da, eta arreta berezia jarriko da eremu komunetan (eskailerak, korridoreak, igogailuak, aldagelak, higiene-zerbitzuak, etab.). Aireztapenari dagokionez, naturala lehenetsiko da eta maiz egingo da, aire-iragazkien garbiketa indartuko da eta klimatizazio-sistemen aireztapen-maila handituko da airea maizago berritzeko.

- Jarduera gauzatzeko leihoak eta atak irekiko dira, eta aireztapen naturala lehenetsiko da, espazioak egunean hainbat aldiz edo etengabe aireztatuz.
- Klimatizazio artifiziala erabili behar izanez gero, klimatizazio-sistemen aireztapen-maila handituko da, airea maizago berritzeko. Areto orokorretan eta banakako geletan, gutxienez 6 aire-aldaketa egingo dira orduko. Aire girotuko ekipo guztiak astero berrikusiko dira (ponpak doitzea, kontagailu eta automatismo elektrikoak garbitzea, olio eta gas hozgarria berrikusi eta berriz jartzea, iragazkiak eta kondentsadoreak garbitzea, barneko eta kanpoko ekipoak egiaztatzea eta kontrolatzea, etab.). Azterketa horiek astero egingo dira sukaldean eta jantokietan instalatutako ekipoetan. Astean behin, zentroko girotzeko ekipoen iragazkiak garbitu eta mantenduko dira; eta aurreko eragiketek funtzionamendu egokia bermatzen ez badute, aldatu egingo dira.

INSTALAZIOEN GARBIKETA

Printzipio orokorrak

- Aldizkako garbiketa eta desinfekzioa egunean hainbat aldiz egingo dira.
- Beharrezkoa bada, instalazioak epe laburretan itxiko dira egunez, garbitzeko.
- Lantokien garbitasuna zorrotzko da, eta arreta berezia jarriko da eremu komunetan (eskaileretan, korridoretan, igogailuetan, aldageletan, higiene-zerbitzuetan, etab.) eta erraz kutsatzeko eremuetan (bainugelak/komodak) eta maiz ukitzen diren gainazaletan.
- Garbiketa-prozesu erregularrak ezarriko dira, batez ere birusak luzaroago irauten duela dirudien gainazaletan (plastikoak, kobrezkoak ez diren metalak).
- Gela guztietan garbiketa-lanak indartuko dira, batez ere maizen ukitzen diren gainazaletan (leihoetan edo ateen heldulekuetan), bai eta langileek erabili ohi dituzten aparatu guztietan ere, hala nola makinaren aginteetan, mahaietan eta ordenagailuetan. Jardueretan erabilitako materialak garbitu egingo dira.
- Ohiko detergenteak nahikoak dira, baina lixiba edo bestelako produktu desinfektatzaileak ere sar daitezke garbiketa-errutinetan, betiere segurtasun-baldintzak betez. Hemen kontsulta daitezke Estatuan birusen kontra baimendutako produktuak (https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Listado_virucidas.pdf).
- Ibilgailuak eta makina mugikorrek erabiltzeari dagokionez, Osakidetzak gomendatutako neurriak betez garbitu eta desinfektatuko dira; eta ibilgailu bakoitzeko gehieneko pertsona-kopuruari dagokionez ere, Osakidetzak agindutakoa beteko da.

Betekizun espezifikoak

- Eremu komunak eta arriskutsuak sakon garbituko dira, egunero hiru aldiz. Astero, edo abian den jarduera amaitzearekin batera, instalazioa itxi egingo da, gelen, eremu komun (eskailerak, korridoreak, igogailuak, aldagelak, higiene-zerbitzuak, etab.), erraz kutsatzeko eremuen (bainugelak/komodak) eta maiz ukitzen diren gainazalen sakoneko garbiketa egiteko.

ZEGAMAKO UDALA

- Denek erabiltzeko diren komun eta dutxetarako berariazko garbiketak ezarriko dira, eta ukitzen diren gainazal guztien garbiketa-neurriak ahalik eta gehien zorrozuko dira erabilera bakoitzaren aurretik edota ondoren, lainoztagailua duten produktu desinfektatzaileekin.
- Materiala: Garbiketa-prozesu erregularrak ezarriko dira, batez ere birusak luzaroago irauten duela dirudien gainazaletan (plastikoak, kobrezkoak ez diren metalak). Materialaren antolaketa: instalazioak eta unitateak berriz ireki aurretik, nahikoa garbiketa-material hornituko da. Maiztasuna: aldizkako garbiketa eta desinfekzioa egunero egingo dira, eta egunean hainbat aldiz (kontuan hartuko da Osasun Ministerioak birusen aurka baimendutako produktuen zerrenda: https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Listado_virucidas.pdf).

HONDAKINEN KUDEAKETA LANTOKIETAN

- Hondakin arrunten kudeaketa ohiko moduan egiten jarraituko da, hondakinak bereizteko protokoloak errespetatuz.
- Ahaleginak egingo dira langileek eskuak lehertzeko edo "arnas-etiketa" betetzeko erabiltzen dituzten erabili eta botatzeko zapiak paperontzietan edo edukiontzietan baztertzeko. Hauek, ahal dela, estalkiz babestuak eta pedalez eragitekoak izango dira.
- Higiene pertsonaleko material oro (maskarak, latexezko eskularruak, etab.) errefusaren edukiontzian (bereizitako bilketak egin ondoren lortzen den etxeko hondakinen multzoa).
- Langile batek bere lanpostuan dagoen bitartean sintomak baditu, zapiak edo erabilitako beste produktu batzuk utzi dituen edukiontzia isolatu egingo da. Zabor-poltsa hori atera eta bigarren zabor-poltsa batean sartuko da, itxiturarekin, errefusaren edukiontzian uzteko. Zabor-poltsa desinfektatzailearekin lainoztatuko da, edukiontzian utzi aurretik.
- Erreferentzia: <https://www.boe.es/eli/es/o/2020/03/19/snd271>

INFORMAZIO-NEURRI OROKORRAK

- Kartelak jarriko dira ondo ikusteko moduko informazio orokorrarekin: jarraitu beharreko ohiturei buruzko informazio-oharrak, jarduerak nola garatuko diren eta kontuan hartu beharreko neurriak, bakoitzak eraman beharko dituen materialak, etab.
- Kartelen kokapen estrategikoa: jarduera ingurune itxi batean egingo bada, eskuen higieneari eta arnas higieneari buruzko informazio-kartelak jarriko dira instalazioko sarreran, korridoreetan eta eremu komunetan.